Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (osmo vijeće)

23. siječnja 2020.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Socijalna sigurnost – Radnici migranti – Uredba (EZ) br. 883/2004 – Davanja za nezaposlenost – Određivanje – Neuzimanje u obzir posljednje plaće primljene u državi članici boravišta – Prekratko referentno razdoblje – Plaća primljena nakon prestanka radnog odnosa – Osoba koja je prethodno obavljala djelatnost u svojstvu zaposlene osobe u Švicarskoj”

U predmetu C-29/19,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Bundessozialgericht (Savezni socijalni sud, Njemačka), odlukom od 23. listopada 2018., koju je Sud zaprimio 16. siječnja 2019., u postupku koji je pokrenuo

ZP

protiv

Bundesagentur für Arbeit

SUD (osmo vijeće),

u sastavu: L. S. Rossi, predsjednica vijeća, F. Biltgen (izvjestitelj) i N. Wahl, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Pikamäe,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za ZP, M. Hanke, *Rechtsanwalt*,

– za Bundesagentur für Arbeit, B. Klug, u svojstvu agenta,

– za češku vladu, M. Smolek, J. Pavliš i J. Vláčil, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, M. Van Hoof i B.-R. Killmann, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: njemački

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 62. stavaka 1. i 2. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL 2004., L 166, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 3., str. 160.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između osobe ZP i Bundesagentur für Arbeit (Savezna agencija za zapošljavanje, Njemačka; u daljnjem tekstu: Agencija) o iznosu davanja za nezaposlenost koji je Agencija primjenom nacionalnog prava odobrila osobi ZP.

Pravni okvir

Pravo Unije

Sporazum o slobodnom kretanju osoba

3 Članak 8. Sporazuma između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba, potpisanog u Luxembourgu 21. lipnja 1999. (SL 2002., L 114, str. 6.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 60., str. 8.; u daljnjem tekstu: SSKO) predviđa:

„Ugovorne stranke osiguravaju, u skladu s Prilogom II., usklađenost sustava socijalne sigurnosti […]”

4 U skladu s člankom 1. Priloga II. SSKO-u, kako je izmijenjen Odlukom br. 1/2012 Zajedničkog odbora uspostavljenog SSKO-om od 31. ožujka 2012. (SL 2012., L 103, str. 51.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 6., str. 319.):

„1. U pogledu koordinacije sustavâ socijalne sigurnosti, ugovorne su stranke suglasne međusobno primjenjivati pravne akte Europske unije koji su navedeni i kako su izmijenjeni odjeljkom A ovog Priloga ili pravila koja su istovjetna takvim aktima.

2. Pojam ‚država članica/države članice’ sadržan u pravnim aktima iz odjeljka A ovog Priloga smatra se da uključuje Švicarsku uz države obuhvaćene odgovarajućim pravnim aktima Europske unije.”

5 Odjeljak A navedenog Priloga II., među ostalim, upućuje na Uredbu br. 883/2004.

Uredba br. 883/2004

6 Uvodne izjave 4., 32. i 45. Uredbe br. 883/2004 glase:

„(4) Potrebno je poštovati posebne značajke nacionalnih zakonodavstava o socijalnoj sigurnosti te izraditi samo sustav koordinacije.

[…]

(32) Sa svrhom poticanja mobilnosti radnika, posebno treba olakšati traženje zaposlenja u različitim državama članicama; stoga je nužno osigurati užu i učinkovitiju usklađenost između sustava osiguranja za slučaj nezaposlenosti i službi zapošljavanja svih država članica.

[…]

(45) Budući da cilj predloženog djelovanja, to jest usklađivanje mjera kojima se jamči mogućnost učinkovitog ostvarivanja prava slobodnog kretanja osoba, države članice ne mogu dostatno ostvariti te bi se on stoga zbog opsega i učinaka tog djelovanja mogao bolje ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je predviđeno člankom 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja."

7 U skladu s člankom 2. stavkom 1. te uredbe:

„Ova se Uredba primjenjuje na državljane države članice, osobe bez državljanstva i izbjeglice koje borave u državi članici na koje se primjenjuje ili se primjenjivalo zakonodavstvo jedne ili više država članica, kao i na članove njihovih obitelji i nadživjele osobe."

8 Poglavlje 6. glave III. Uredbe br. 883/2004 u svojim člancima 61. do 65. sadržava posebne odredbe te uredbe o davanjima za nezaposlenost.

9 Člankom 61. stavkom 1. navedene uredbe predviđa se:

„Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo stjecanje, zadržavanje, ponovnu uspostavu ili trajanje prava na davanja uvjetuje navršenim razdobljima osiguranja, zaposlenja ili samozaposlenja, uzima u obzir razdoblja osiguranja, zaposlenja ili samozaposlenja navršena na temelju zakonodavstva bilo koje države članice, u mjeri u kojoj je to potrebno, kao da su navršena na temelju zakonodavstva koje se primjenjuje.

[…]"

10 Članak 62. stavci 1. i 2. te uredbe glasi kako slijedi:

„1. Nadležna ustanova države članice čije zakonodavstvo predviđa određivanje davanja na osnovi iznosa prethodne plaće ili dohotka od profesionalne djelatnosti uzima u obzir isključivo plaću ili dohodak od profesionalne djelatnosti koji je određena osoba primila za svoju posljednju djelatnost u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe na temelju spomenutog zakonodavstva.

2. Stavak 1. se također primjenjuje ako zakonodavstvo koje nadležna ustanova provodi predviđa posebno referentno razdoblje za određivanje plaće koja služi kao osnovica za određivanje davanja i ako se za cijelo ili dio tog razdoblja na navedenu osobu primjenjivalo zakonodavstvo druge države članice."

Njemačko pravo

11 Naslovljen „Načelo" članak 149. Drittes Buch Sozialgesetzbuch (Zakonik o socijalnom osiguranju, Treća knjiga) u verziji od 20. prosinca 2011. (BGBl. 2011 I, str. 2854.; u daljnjem tekstu: SGB III) propisuje:

„Naknada za nezaposlenost iznosi

[…]

2. za ostale nezaposlene osobe 60 posto (opća stopa)

paušalne neto plaće (naknade za rad po učinku) koja proizlazi iz bruto plaće koju je nezaposlena osoba ostvarila u referentnom razdoblju (plaća relevantna za određivanje naknade)."

12 Članak 150. SGB-a III naslovljen „Referentno razdoblje i referentni okvir” glasi:

„(1) Referentno razdoblje obuhvaća obračunana obračunska razdoblja plaća u trenutku prestanka određenog radnog odnosa za djelatnosti koje podliježu obveznom osiguranju u granicama referentnog okvira. Referentni okvir obuhvaća godinu dana; taj okvir završava s posljednjim danom posljednjeg radnog odnosa koje podliježe obveznom osiguranju prije nastanka prava na naknadu.

[…]

(3) Referentni okvir povećava se na dvije godine ako

1. referentno razdoblje obuhvaća manje od 150 dana s pravom na plaću,

[…]”

13 Članak 151. SGB-a III, naslovljen „Plaća relevantna za određivanje naknade”, u svojem stavku 1. predviđa:

„Plaća relevantna za određivanje naknade je prosječna dnevna plaća koja podliježe obvezi plaćanja doprinosa koju je nezaposlena osoba ostvarila u referentnom razdoblju. […]”

14 U skladu s člankom 152. SGB-a III naslovljenim „Fiktivno određivanje”:

„(1) Ako se ne može utvrditi obračunsko razdoblje u trajanju od najmanje 150 dana s pravom na plaću u granicama referentnog okvira povećanog na dvije godine, kao plaća relevantna za određivanje naknade u obzir se uzima fiktivna plaća. […]

(2) U svrhu utvrđivanja fiktivne plaće nezaposlena se osoba svrstava u kvalifikacijsku skupinu koja odgovara stručnoj kvalifikaciji potrebnoj za zaposlenje za koje Agentur für Arbeit (Agencija za zapošljavanje, Njemačka) ponajprije mora uložiti napore usmjerene na posredovanje pri zapošljavanju te nezaposlene osobe. […]”

Glavni postupak i prethodna pitanja

15 Tužitelj u glavnom postupku njemački je državljanin koji boravi u Njemačkoj. Između 1. srpnja 1990. i 31. listopada 2014. radio je kao pogranični radnik u poduzeću u Švicarskoj. Od 1. studenoga 2014. u Njemačkoj je obavljao djelatnost u svojstvu zaposlene osobe koju je, s učinkom od 24. studenoga 2014., prekinuo njegov poslodavac. Plaća koja je tužitelju u glavnom postupku trebala biti plaćena za studeni 2014. obračunana je i isplaćena 11. prosinca 2014.

16 Agencija je odlukom od 2. siječnja 2015. za dvogodišnje razdoblje, računajući od 25. studenoga 2014., odobrila tužitelju u glavnom postupku naknadu za nezaposlenost u iznosu od 29,48 eura dnevno koja je određena na temelju fiktivne dnevne plaće relevantne za određivanje naknade u iznosu od 73,73 eura. S obzirom na to da plaća koju je primio na temelju djelatnosti u svojstvu zaposlene osobe u Švicarskoj nije uzeta u obzir kao osnovica za određivanje navedene naknade za nezaposlenost, tužitelj u glavnom postupku podnio je prigovor koji je Agencija odbila odlukom od 16. siječnja 2015.

17 Agencija je u svrhu donošenja zaključka da je tužitelj u glavnom postupku stekao pravo na naknadu za nezaposlenost, u skladu s člankom 61. stavkom 1. Uredbe br. 883/2004 u vezi sa SSKO-om, u obzir uzela razdoblja zaposlenja navršena prema švicarskom zakonodavstvu. Što se tiče određivanja iznosa te naknade za nezaposlenost, Agencija je, primjenom članka 152. stavka 1. SGB-a III, kao plaću relevantnu za određivanje naknade u obzir uzela pretpostavljenu plaću, smatrajući da se tužitelj u glavnom postupku ne može pozivati na „referentno razdoblje” u smislu primjenjivog nacionalnog

prava, odnosno na razdoblje zaposlenja koje, na temelju članka 150. stavka 1. SGB-a III, podliježe obveznom osiguranju, a čije je trajanje najmanje 150 dana s pravom na plaću u Njemačkoj. Osim toga, Agencija je smatrala da se plaća primljena u prosincu 2014. na temelju djelatnosti u svojstvu zaposlene osobe koja je u studenome 2014. obavljena u Njemačkoj ne može uzeti u obzir jer se ta odredba odnosi samo na plaće koje su po prestanku radnog odnosa već bile obračunane.

18 Sozialgericht Konstanz (Socijalni sud u Konstanzu, Njemačka) je presudom od 19. siječnja 2016. djelomično prihvatio tužbu koju je tužitelj u glavnom postupku podnio protiv navedenih odluka Agencije te je naložio Agenciji da na temelju plaće relevantne za određivanje naknade od 93,03 eura izračuna iznos naknade za nezaposlenost.

19 Landessozialgericht Baden-Württemberg (Zemaljski socijalni sud Baden-Württemberga, Njemačka) odbio je žalbe koje su tužitelj u glavnom postupku i Agencija podnijeli protiv navedene presude. Prema mišljenju navedenog suda, za određivanje iznosa naknade za nezaposlenost u obzir se, na temelju članka 62. Uredbe br. 883/2004, uzima samo iznos plaće koju je tužitelj u glavnom postupku primio na temelju posljednjeg zaposlenja u Njemačkoj, a ne fiktivna plaća kao što je ona određena primjenom odredaba nacionalnog prava jer navedena uredba ima prednost pred potonjim odredbama.

20 U postupku povodom revizije koju je Agencija podnijela protiv presude potonjeg suda, Bundessozialgericht (Savezni socijalni sud, Njemačka) smatra da se usko tumačenje teksta članka 62. stavka 1. Uredbe br. 883/2004 slaže s onim koji su u ovom predmetu usvojili nacionalni sudovi nižeg stupnja. Sud koji je uputio zahtjev, međutim, ističe da članak 48. UFEU-a i navedena uredba propisuju samo koordinaciju, a ne i usklađenost pravnih poredaka država članica u području socijalne sigurnosti, stoga one ostaju nadležne za utvrđivanje nacionalnih uvjeta za davanja iz sustava socijalne sigurnosti. Taj se sud stoga pita odnosi li se navođenje plaće primljene za posljednju djelatnost u članku 62. navedene uredbe samo na načelno povezivanje radi koordinacije socijalnih prava koje ne utječe na pravila o određivanju socijalnih davanja koja primjenjuju države članice.

21 U tim je okolnostima Bundessozialgericht (Savezni socijalni sud, Njemačka) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 62. stavak 1. u vezi s člankom 62. stavkom 2. Uredbe br. 883/2004 tumačiti na način da nadležna ustanova države članice boravišta za slučaj nezaposlenosti radnika kao osnovicu za određivanje davanja mora uzeti u obzir ‚plaću' koju je određena osoba ‚primila' za svoju posljednju djelatnost u svojstvu zaposlene osobe na području te ustanove, čak i ako se na temelju odredaba nacionalnog prava o naknadi za nezaposlenost koje primjenjuje nadležna ustanova ta plaća ne može uzeti u obzir zbog nedovoljnog trajanja razdoblja primanja plaće i da je podredno predviđeno fiktivno određivanje davanja?

2. Treba li članak 62. stavak 1. u vezi s člankom 62. stavkom 2. Uredbe br. 883/2004 tumačiti na način da nadležna ustanova države članice boravišta za slučaj nezaposlenosti radnika kao osnovicu za određivanje davanja mora uzeti u obzir ‚plaću' koju je određena osoba ‚primila' za svoju posljednju djelatnost u svojstvu zaposlene osobe na području te ustanove, čak i ako se na temelju odredaba nacionalnog prava koje primjenjuje nadležna ustanova ta plaća zbog nepravodobnog obračuna ne može uključiti u referentno razdoblje kao osnovica za određivanje davanja i da je podredno predviđeno fiktivno određivanje davanja?"

O prethodnim pitanjima

Uvodne napomene

22 Valja podsjetiti da se Uredba br. 883/2004, u skladu sa svojim člankom 2. stavkom 1., primjenjuje na državljane države članice na koje se primjenjuje ili se primjenjivalo zakonodavstvo jedne ili više država članica.

23 SSKO pak, u svojem članku 8., propisuje da ugovorne stranke uređuju, u skladu s Prilogom II. navedenom sporazumu, koordinaciju sustava socijalne sigurnosti posebno s ciljem određivanja zakonodavstva koje se primjenjuje i isplate davanja osobama koje borave na području ugovornih stranaka. Međutim, odjeljak A točka 1. tog Priloga II. predviđa primjenu Uredbe br. 883/2004 među ugovornim strankama. Dakle, budući da se na temelju članka 1. stavka 2. navedenog Priloga II. „[p]ojam ‚država članica/države članice' sadržan u pravnim aktima iz odjeljka A tog Priloga smatra da uključuje Švicarsku uz države obuhvaćene odgovarajućim pravnim aktima Europske unije", odredbe te uredbe obuhvaćaju i Švicarsku Konfederaciju (presuda od 14. ožujka 2019., Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, t. 29. i navedena sudska praksa).

24 U ovom slučaju iz spisa koji je podnesen Sudu proizlazi da je tužitelj u glavnom postupku njemački državljanin na kojeg se zakonodavstvo Švicarske Konfederacije primjenjivalo prije njegova obavljanja profesionalne djelatnosti u Njemačkoj, a nakon koje je, na temelju zakonodavstva te države članice, primao naknadu za nezaposlenost.

25 U tim je okolnostima situacija tužitelja u glavnom postupku obuhvaćena područjem primjene Uredbe br. 883/2004.

Prvo pitanje

26 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 62. stavke 1. i 2. Uredbe br. 883/2004 tumačiti na način da mu se protivi zakonodavstvo države članice koje, iako predviđa da se određivanje davanja za nezaposlenost temelji na iznosu prethodne plaće, ne dopušta uzimanje u obzir plaće koju je određena osoba primila za posljednju djelatnost koju je u svojstvu zaposlene osobe obavljala prema tom zakonodavstvu ako razdoblje isplate plaće određenoj osobi ne doseže referentno razdoblje propisano navedenim zakonodavstvom za određivanje plaće koja služi kao osnovica za određivanje davanja za nezaposlenost.

27 Iz članka 62. stavka 1. Uredbe br. 883/2004 bez dvojbe proizlazi da, kada zakonodavstvo države članice predviđa da se određivanje davanja za nezaposlenost temelji na iznosu prethodne plaće, u obzir se mora uzeti isključivo plaća koju je određena osoba primila za posljednju djelatnost koju je u svojstvu zaposlene osobe obavljala prema tom zakonodavstvu.

28 Valja utvrditi da zahtjev iz te odredbe ne podliježe iznimkama. U tom pogledu, u članku 62. stavku 1. Uredbe br. 883/2004 nije preuzeta iznimka koja se nalazi u odgovarajućoj odredbi Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice, u njezinoj verziji izmijenjenoj i dopunjenoj Uredbom Vijeća (EZ) br. 118/97 od 2. prosinca 1996. (SL 1997., L 28, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 7., str. 7.), odnosno u njezinu članku 68. stavku 1. koji predviđa drugu osnovicu za određivanje davanja za nezaposlenost kada je određena osoba posljednji put bila zaposlena manje od četiri tjedna na državnom području države članice čije se zakonodavstvo primjenjuje u svrhu tih davanja.

29 Osim toga, u skladu s člankom 62. stavkom 2. navedene uredbe, zahtjev uzimanja u obzir isključivo plaće od posljednje djelatnosti obavljene u svojstvu zaposlene osobe prema zakonodavstvu navedene države članice primjenjuje se i kada to zakonodavstvo predviđa posebno referentno razdoblje za određivanje plaće koja služi kao osnovica za određivanje davanja i kada se za cijelo ili dio tog razdoblja na navedenu osobu primjenjivalo zakonodavstvo druge države članice.

30 Iz potonje odredbe proizlazi da se, iako se zakonodavstvom države članice može odrediti referentno razdoblje za određivanje plaće koja služi kao osnovica za određivanje davanja, u to referentno razdoblje mora uzeti u obzir i razdoblje za vrijeme kojeg se na određenu osobu primjenjivalo zakonodavstvo druge države članice.

31 Iz toga slijedi da se navedenoj odredbi protivi zakonodavstvo države članice primjenom kojeg se – radi određivanja je li bilo dosegnuto referentno razdoblje koje se njome propisuje – u obzir uzimaju samo razdoblja zaposlenja u toj državi članici, a izuzimaju ona koja su navršena prema zakonodavstvu druge države članice ili, kao što je to slučaj u glavnom postupku, Švicarske Konfederacije na temelju SSKO-a.

32 Slijedom toga iz članka 62. stavaka 1. i 2. Uredbe br. 883/2004 proizlazi da, s jedne strane, kada zakonodavstvo države članice predviđa da se određivanje davanja temelji na iznosu prethodne plaće, u obzir treba uzeti isključivo plaću koju je dotična osoba primila za posljednju djelatnost koju je u svojstvu zaposlene osobe obavljala prema tom zakonodavstvu i, s druge strane, ako ono predviđa i utvrđuje referentno razdoblje za određivanje plaće koja služi kao osnovica, to referentno razdoblje mora podrazumijevati i navršena razdoblja zaposlenja kako prema navedenom zakonodavstvu tako i prema zakonodavstvu drugih država članica.

33 To je tumačenje također u skladu s ciljevima Uredbe br. 883/2004 čiji je cilj, kako to proizlazi iz njezinih uvodnih izjava 4. i 45., koordinacija sustava socijalne sigurnosti država članica kako bi se osiguralo učinkovito ostvarivanje slobodnog kretanja osoba (presuda od 21. ožujka 2018., Klein Schiphorst, C-551/16, EU:C:2018:200, t. 31.). U tu svrhu navedena uredba nastoji izbjeći da se prema radnicima koji iskoriste svoju slobodu kretanja bez objektivnog opravdanja postupa nepovoljnije nego prema onima koji su cijelu svoju karijeru proveli samo u jednoj državi članici (vidjeti u tom smislu presudu od 19. rujna 2019., van den Berg i dr., C-95/18 i C-96/18, EU:C:2019:767, t. 75. i navedenu sudsku praksu).

34 U tom je kontekstu Sud, u pogledu SSKO-a, presudio da bi sloboda kretanja osoba zajamčena tim sporazumom bila onemogućena ako bi državljanin države ugovorne stranke u svojoj matičnoj državi bio u nepovoljnijem položaju samo zbog toga što je ostvario svoje pravo na slobodno kretanje (presuda od 26. veljače 2019., Wächtler, C-581/17, EU:C:2019:138, t. 53. i navedena sudska praksa).

35 Točnije, kada je riječ o određivanju davanja za nezaposlenost iz članka 62. stavka 1. Uredbe br. 883/2004, iz sudske prakse Suda proizlazi da je cilj odgovarajuće odredbe Uredbe br. 1408/71 bio olakšati mobilnost radnika osiguravajući određenim osobama pravo na davanja koja, u najvećoj mogućoj mjeri, u obzir uzimaju uvjete zapošljavanja te osobito primitke od rada na koja imaju pravo prema zakonodavstvu države članice posljednjeg zaposlenja (vidjeti u tom smislu presudu od 28. veljače 1980., Fellinger, 67/79, EU:C:1980:59, t. 7.).

36 Međutim, s jedne strane, time što se u svrhu određivanja iznosa naknade za nezaposlenost na koju određena osoba ima pravo prema navedenom zakonodavstvu u obzir uzima isključivo posljednja plaća koju je primila na temelju tog zakonodavstva, nastoji se osigurati učinkovito ostvarivanje slobode kretanja radnika, osobito, kao što to je navedeno u uvodnoj izjavi 32. Uredbe br. 883/2004, olakšavanjem traženja zaposlenja u toj državi članici.

37 S druge strane, neuzimanje u obzir navedene plaće zbog toga što se za vrijeme dijela referentnog razdoblja, koji predmetna država članica predviđa za određivanje iznosa naknade za nezaposlenost, na određenu osobu primjenjivalo zakonodavstvo drugih država članica ima za posljedicu to da se prema radniku koji je koristio svoje pravo na slobodno kretanje postupa nepovoljnije nego prema radniku koji je cijelu svoju karijeru proveo samo u jednoj državi članici.

38 Ne može se prihvatiti argumentacija Agencije prema kojoj je cilj Uredbe br. 883/2004 koordinacija, a ne usklađenost, pravnih poredaka država članica u području socijalne sigurnosti zato što je zahtjev uzimanja u obzir isključivo posljednje plaće primljene prema relevantnom nacionalnom pravu, predviđen člankom 62. stavkom 1. navedene uredbe, samo opće pravilo koje omogućuje postojanje posebnih odredaba nacionalnog zakonodavstva, kao što su one koje propisuju primjenu određivanja iznosa naknade za nezaposlenost na temelju fiktivne plaće iz članka 152. SGB-a III.

39 U tom pogledu valja podsjetiti da se navedenom uredbom ne uspostavlja zajednički sustav socijalne sigurnosti, nego dopušta postojanje različitih nacionalnih sustava, i jedini joj je cilj osigurati koordinaciju između njih kako bi se osiguralo učinkovito ostvarivanje slobodnog kretanja osoba. Tako prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda države članice zadržavaju nadležnost za uređenje svojih sustava socijalne sigurnosti (presuda od 28. lipnja 2018., Crespo Rey, C-2/17, EU:C:2018:511, t. 45. i navedena sudska praksa).

40 Međutim, iz samog teksta članka 62. stavaka 1. i 2. Uredbe br. 883/2004 proizlazi da, iako određeni aspekti određivanja davanja za nezaposlenost, osobito mogućnost odabira da se to određivanje temelji na iznosu prethodne plaće, spadaju zapravo u nadležnost država članica ipak, kada je država članica iskoristila tu mogućnost u svojem zakonodavstvu, te odredbe osiguravaju uzimanje u obzir isključivo plaće koju je dotična osoba primila za posljednju djelatnost koju je u svojstvu zaposlene osobe obavljala prema tom zakonodavstvu (vidjeti po analogiji presudu od 21. ožujka 2018., Klein Schiphorst, C-551/16, EU:C:2018:200, t. 46.).

41 Osim toga, prema ustaljenoj sudskoj praksi, u izvršavanju svojih ovlasti za uređenje svojih sustava socijalne sigurnosti države članice moraju poštovati pravo Unije, osobito odredbe Ugovora o slobodi svakoga građanina Unije da se kreće i boravi na području država članica (presuda od 7. prosinca 2017., Zaniewicz-Dybeck, C-189/16, EU:C:2017:946, t. 40. i navedena sudska praksa).

42 Međutim, zakonodavstvo države članice koje predviđa da se u situacijama kao što su one u glavnom postupku određivanje iznosa naknade za nezaposlenost mora temeljiti na fiktivnoj plaći može, iz razloga navedenih u točki 37. ove presude, biti prepreka slobodnom kretanju osoba na koje se primjenjuje to zakonodavstvo.

43 Slijedom navedenog, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 62. stavke 1. i 2. Uredbe br. 883/2004 treba tumačiti na način da mu se protivi zakonodavstvo države članice koje, iako predviđa da se određivanje davanja za nezaposlenost temelji na iznosu prethodne plaće, ne dopušta uzimanje u obzir plaće koju je određena osoba primila za posljednju djelatnost koju je u svojstvu zaposlene osobe obavljala prema tom zakonodavstvu ako razdoblje isplate plaće određenoj osobi ne doseže referentno razdoblje propisano navedenim zakonodavstvom za određivanje plaće koja služi kao osnovica za određivanje davanja za nezaposlenost.

Drugo pitanje

44 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 62. stavke 1. i 2. Uredbe br. 883/2004 tumačiti na način da mu se protivi zakonodavstvo države članice koje, iako predviđa da se određivanje davanja za nezaposlenost temelji na iznosu prethodne plaće, ne dopušta uzimanje u

obzir plaće koju je određena osoba primila za posljednju djelatnost koju je u svojstvu zaposlene osobe obavljala prema tom zakonodavstvu ako je ta plaća obračunana i isplaćena tek nakon prestanka radnog odnosa.

45 U tom pogledu, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da članak 150. stavak 1. SGB-a III predviđa da referentno razdoblje za određivanje izračuna naknade za nezaposlenost „obuhvaća obračunana obračunska razdoblja plaće u trenutku prestanka određenog radnog odnosa […]”. Primjenom navedene odredbe Agencija nije uzela u obzir plaću povezanu sa zaposlenjem koje je tužitelj u glavnom postupku u studenome 2014. obavljao u Njemačkoj zato što mu je ta plaća bila obračunana i isplaćena tek sljedeći mjesec, odnosno nakon prestanka njegova radnog odnosa.

46 Međutim, kao što proizlazi iz odgovora na prvo pitanje, članku 62. stavku 1. Uredbe br. 883/2004 protivi se zakonodavstvo države članice na temelju kojeg se za određivanje davanja za nezaposlenost ne uzima u obzir plaća koju je određena osoba primila za posljednju djelatnost koju je u svojstvu zaposlene osobe obavljala prema tom zakonodavstvu.

47 Uistinu, njemačka jezična inačica navedenog članka 62. stavka 1., za razliku od njezinih drugih jezičnih inačica, predviđa uzimanje u obzir isključivo plaće koju je određena osoba primala „tijekom” posljednje aktivnosti koju je u svojstvu zaposlene osobe obavljala prema tom zakonodavstvu („[…] *berücksichtigt ausschließlich das Entgelt* […], *das die betreffende Person während ihrer letzten Beschäftigung* […] *nach diesen Rechtsvorschriften erhalten hat*”) kao što je i Agencija to navela u prilog svojem argumentu prema kojem je neuzimanje u obzir plaće koja je obračunana i isplaćena određenoj osobi nakon prestanka njezine posljednje djelatnosti u skladu s navedenom odredbom.

48 U tom pogledu valja podsjetiti na to da, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, formulacija neke odredbe prava Unije korištena u jednoj od jezičnih inačica ne može služiti kao jedina osnova tumačenja te odredbe niti joj se može dati prednost u odnosu na druge jezične inačice. Naime, odredbe prava Unije moraju se tumačiti i primjenjivati ujednačeno s obzirom na verzije sastavljene na svim jezicima Europske unije. U slučaju neslaganja između različitih jezičnih verzija određenog teksta prava Unije, dotičnu odredbu potrebno je tumačiti u odnosu na opću strukturu i krajnji cilj propisa kojih je ona dio (presuda od 12. rujna 2019., A i dr., C-347/17, EU:C:2019:720, t. 38. i navedena sudska praksa).

49 Uzimajući u obzir ciljeve Uredbe br. 883/2004, a posebno njezina članka 62. stavka 1., kako su navedeni u točkama 33. i 35. ove presude, ne može se smatrati da navedena odredba uvjetuje uzimanje u obzir plaće povezane s posljednjom djelatnošću određene osobe u svojstvu zaposlene osobe time da je ta plaća obračunana i da ju je određena osoba primila najkasnije posljednjeg dana obavljanja te djelatnosti.

50 Naime, dan isplate plaće određenoj osobi nikako ne utječe na postizanje cilja osiguravanja toj osobi prava na davanja koja, u najvećoj mogućoj mjeri, u obzir uzimaju uvjete zapošljavanja te, osobito, primitke od rada na koja ona ima pravo prema zakonodavstvu države članice posljednjeg zaposlenja. Suprotno tomu, činjenica da pravo zajamčeno člankom 62. stavkom 1. Uredbe br. 883/2004 ovisi o danu obračuna i isplate plaće može biti prepreka slobodnom kretanju radnika u Uniji.

51 Slijedom toga, na drugo pitanje valja odgovoriti da članak 62. stavke 1. i 2. Uredbe 883/2004 treba tumačiti na način da mu se protivi zakonodavstvo države članice koje, iako predviđa da se određivanje davanja za nezaposlenost temelji na iznosu posljednje plaće, ne dopušta uzimanje u obzir plaće koju je određena osoba primila za posljednju djelatnost koju je u svojstvu zaposlene osobe obavljala prema tom zakonodavstvu ako je ta plaća obračunana i isplaćena tek nakon prestanka njegova radnog odnosa.

Troškovi

52 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (osmo vijeće) odlučuje:

1. **Članak 62. stavke 1. i 2. Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti treba tumačiti na način da mu se protivi zakonodavstvo države članice koje, iako predviđa da se određivanje davanja za nezaposlenost temelji na iznosu prethodne plaće, ne dopušta uzimanje u obzir plaće koju je određena osoba primila za posljednju djelatnost koju je u svojstvu zaposlene osobe obavljala prema tom zakonodavstvu ako razdoblje isplate plaće određenoj osobi ne doseže referentno razdoblje propisano tim zakonodavstvom za određivanje plaće koja služi kao osnovica za određivanje davanja za nezaposlenost.**

2. **Članak 62. stavke 1. i 2. Uredbe br. 883/2004 treba tumačiti na način da mu se protivi zakonodavstvo države članice koje, iako predviđa da se određivanje davanja za nezaposlenost temelji na iznosu prethodne plaće, ne dopušta uzimanje u obzir plaće koju je određena osoba primila za posljednju djelatnost koju je u svojstvu zaposlene osobe obavljala prema tom zakonodavstvu ako je ta plaća obračunana i isplaćena tek nakon prestanka njegova radnog odnosa.**

Potpisi